

Utvalgssak

Utvalg

Hovedutvalg for plan - teknisk - landbruk - klima og miljø

Utvalgssak

Møtedato

07.04.2021

Utsendte vedlegg

- 1 Tilskuddsbrev kommunal kompensasjonsordning til lokale
- 2 Vedlegg 1 - Fordeling kap. 553 post 68 25.2.2021
- 3 210224_Notat fra Virke til kommunene vedr tilskudd til lokalt næringsliv
- 4 NHO Reiselivs innspill til fordeling av kompensasjonsordning til lokale virksomheter
- 5 Innspill lokal kompensasjonsordning.pdf
- 6 Innspill fra NHO Viken Oslo til kommunal kompensasjonspakke til lokale virksomheter
- 7 Innspill fra Halden næringsutvikling på bruk av lokale covid midler

Medsaksbehandlere

Navn:

Adm.enhet:

Bidrag til saken:

Kommunal kompensasjonsordning til lokale virksomheter, Statsbudsjett 2021

Denne saken er utredet etter prinsippet for fullført saksbehandling.

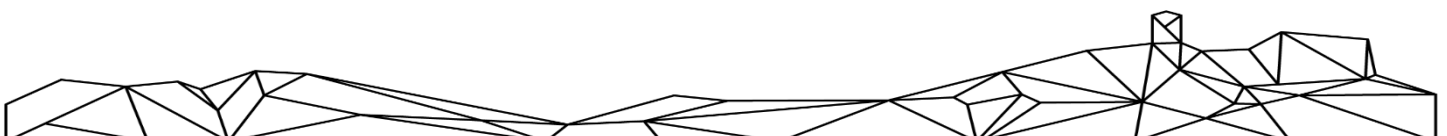
Sammendrag av saken:

Stortinget har 23.02.2021 bevilget 1,75 milliarder kroner til en lokal kompensasjonsordning, forvaltet av kommunene, for å avhjelpe situasjonen for næringsliv som er rammet av lokale eller nasjonale smittevernstiltak. Regjeringen har foreløpig fordelt 1 milliard kroner, mens 750 millioner kroner vil bli fordelt senere dersom krisen vedvarer.

Beløpet på 1 milliard kroner er fordelt på alle kommuner, men kommuner som har vært nedstengt etter nyttår som følge av mutantvirus, eller som har arbeidsledighet over, har fått et høyere beløp enn om pengene kun hadde blitt fordelt etter innbyggertall. Halden er blant kommunene som ble nedstengt etter nyttår og er tildelt kr. 7.987.748,-.

Kommunedirektørens innstilling:

1. Retningslinjene for kommunal kompensasjonsordning fra statsbudsjett 2021 til lokale virksomheter i Halden vedtas.
2. Hovedutvalg for plan - teknisk - landbruk - klima og miljø er klageinstans.

Saksutredning:

1. Bakgrunn

Stortinget har 23.02.2021 bevilget 1,75 milliarder kroner til en lokal kompensasjonsordning, forvaltet av kommunene, for å avhjelpe situasjonen for næringsliv som er rammet av lokale eller nasjonale smittevernstiltak. Regjeringen har foreløpig fordelt 1 milliard kroner, mens 750 millioner kroner vil bli fordelt senere dersom krisen vedvarer.

Beløpet på 1 milliard kroner er fordelt på alle kommuner, men kommuner som har vært nedstengt etter nyttår som følge av mutantvirus, eller som har arbeidsledighet over, har fått et høyere beløp enn om pengene kun hadde blitt fordelt etter innbyggertall. Halden er blant kommunene som ble nedstengt etter nyttår og er tildelt kr. 7.987.748 ,-.

Tidligere tildelinger av covid-midler fra KMD til Halden kommune:

Sommeren 2020: Halden kommune ble tildelt kr. 1,6 millioner til et kommunalt næringsfond hvor bedrifter kunne sende inn søknad via Regionalforvaltning.no om støtte til prosjekter som kunne motvirke effekten av covid-19. Bedriften måtte selv stille 50% medfinansiering. Saken var oppe i HTEK 25.8 2020.

Det var to søknadsrunder med frist hhv 22. september og 22. november 2020. Alle midlene ble fordelt.

I hht kriterier fra KMD er 15% utbetalt ved oppstart. Det er sendt ut brukerveiledning til bedriftene om hvordan de skal rapportere i Regionalforvaltning.no for å få utbetalt neste rate på 60% og hvordan de skal sende sluttrapport for å få utbetalt siste rest. Kun én bedrift har pr 22. mars 2021 anmodet om å få utbetalt mer enn de første 15%.

I ettertid har Communicate meldt tilbake at de ikke ønsker å motta midlene, men at de heller kan komme andre bedrifter til gode.

Saldering av statsbudsjettet for 2020: Halden kommune ble tildelt 3,55 millioner kroner fra saldert statsbudsjett. Det var ingen krav til medfinansiering eller rapportering fra KMD. Saken var oppe i HTEK 20.1 2021, sak 8/2021. Disse midlene ble benyttet til å kompensere bedrifter innen servering, besøksnæring/reiseliv for nedgang i omsetning for regnskapsåret 2020 sammenlignet med 2019. Bedriftene ble valgt ut basert på NACE kode (bransjekode) og kontaktet direkte. Etter tildelingen til servering/reiseliv var det igjen kr 1,8 millioner, og det ble da åpnet for at alle bransjer kunne søke, basert på omsetningssvikt i 2020. Alle midlene er nå delt ut. Midlene dekket også utbetaling til Bjørnstad Catering AS som ikke hadde fullstendig regnskap klart innen søknadsfristen.

Føringer for bruk av «Kommunal kompensasjonsordning til lokale virksomheter, Statsbudsjett 2021»

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har informert om den nye ordningen i brev datert 25. februar. Departementet skriver følgende om mål for tilskuddet:

- *Målet med tilskuddet er å sette kommunene raskt i stand til å avhjelpe situasjonen for lokale virksomheter som er særlig hardt rammet av lokale eller nasjonale smitteverntiltak.*
- *Ordningen skal også fungere som en kommunal ventilordning, for å kompensere lokale virksomheter som har falt helt eller delvis utenfor de generelle kompensasjonsordningene.*

- *Kommunene skal bruke midlene på tiltak for lokale virksomheter som er rammet av strenge smitteverntiltak. Dette gjelder særlig støtte som kompenserer lokale virksomheters kostnader eller tap som følge av smitteverntiltak og nedstengning, støtte til virksomheter innenfor reiselivs-, arrangements- og serveringsnæringene, og andre virksomheter som av ulike grunner faller utenfor generelle kompensasjonsordninger.*
- *Det kan også gis støtte til destinasjonsselskaper og andre fellestiltak for reiselivet, samt autoriserte besøkssentre for natur og verdensarv, som på grunn av pandemien har stor omsetningssvikt i 2021.*
- *Kommunene har betydelig frihet til å tilpasse hva slags virksomheter de kan støtte avhengig av den lokale situasjonen.*

Departementet skriver videre at midler som ikke er benyttet innen 1.9.2021 skal tilbakebetales til KMD. Eventuelle tilbakeføringer av støtte, eller ubrukte midler som følge av frafall av tilsagn på et senere tidspunkt, skal også tilbakebetales til KMD. KMD varsler at det vil kunne bli kontrollert at midlene brukes i samsvar med formålet beskrevet i brevet.

Statsstøtteregelverket:

- Støtten må være i samsvar med regelverk for offentlig støtte
- KMD anbefaler at støtten hjemles som «Bagatellmessig støtte», det innebærer at virksomheten ikke skal motta mer enn 200.000 euro fra det offentlige innenfor en tre-års periode
- Støttegiver (Halden kommune) innhenter informasjon om hvilken annen offentlig støtte foretaket har mottatt i løpet av 2019, 2020 og 2021 og hvordan denne støtten er hjemlet

Krav til rapportering:

- KMD etablerer et forenklet søknadsskjema som virksomheter kan benytte for å søke om støtte
- Støtte til virksomheter skal legges fortløpende inn i Regionalforvaltning.no
- Sluttrapportering sendes gjennom Regionalforvaltning til KMD innen 31.12 2021
- I sluttrapporten skal det ligge en revisorattest på at midlene er benyttet i tråd med innholdet i tildelingsbrevet

Innspill fra eksterne aktører

NHO Reiseliv: Innspill til kommunene er å prioritere bedrifter rammet av lokal skjenkestopp eller lokalt stengte serveringssteder og bedrifter rammet av lokal skjenkestopp 4.-22. januar, reiselivsbedrifter uten omsetning i referanseperiodene til kompensasjonsordningen og destinasjonsselskapene. De foreslår å kompensere reiselivsbedriftenes kontingent til destinasjonsselskapet på 2019 nivå.

NHO Viken Oslo: Innspill er å ikke bruke penger til kommunale prosjekter (med unntak av fellestiltak for reiselivet), pengene må ut der de sikrer arbeidsplasser og skaper aktivitet. Ordningen bør også treffe leverandører til virksomheter som er stengt og vekstbedrifter.

Virke: Innspill ut over KMD er kultur, treningssenter, handelsvirksomheter. Virke understreker viktigheten av at ordning til destinasjonsselskaper følges opp. Videre ber de om at kostnader knyttet til umiddelbar nedstenging og gjenåpning kompenseres, kompensasjon for ferskvarer som går tapt pga nedstenging, fellestiltak for reiselivet, mulig subsidie for idrett, frivillighet og kultur i gjenåpningsfasen, grunder-virksomheter. Virke anbefaler objektive og etterprøvbare kriterier og rask iverksettelse for å sikre lokale arbeidsplasser. Virke oppfordrer til å likebehandle ideelle og private aktører, og at private barnehager og friskoler likebehandles med kommunale.

Halden Næringsutvikling: Innspill er at midlene tildeles raskt, at man sikrer likhet i Søndre Viken, at man ivaretar forskjeller i arbeidsmarkedssituasjonen. HNU anbefaler å legge til grunn hvordan bedriften er rammet av lokale koronarestriksjoner, andel permitterte, endring i omsetning/dekningsbidrag, beskrivelse av aktiviteten og forventet effekt på sysselsetting.

Smittevernsituasjonen i Halden

Halden har de første månedene av 2021 hatt en krevende smittesituasjon og mer omfattende smittevernstiltak enn de nasjonale. Tiltakene har vært regulert enten gjennom lokalt vedtatt forskrift eller gjennom statlig vedtatt forskrift gjeldende i enkelte kommuner.

Smittevernstiltakene må særlig sies å ha berørt:

- Serveringssteder med skjenkebevilling, som har hatt skjenkeforbud eller begrensninger i skjenketid gjennom hele perioden
- Reiselivsbransjen
- Treningssentre inkl yogastudio som i deler av perioden har vært stengt helt ned og i hele perioden har hatt forbud mot gruppetrening
- Butikker i kjøpesentre, som har vært pålagt å stenge i deler av perioden
- Virksomheter innenfor kultur/arrangement som baserer seg på at folk samles fysisk
- Lokale bedrifter med svenske/utenlandske ansatte som bl.a. må bekoste covid testing av ansatte

Prosess

Som i de foregående tilskuddsordningene har Halden kommune hatt tett dialog med de seks kommunene i Søndre Viken næringsregion. Utfordringer i regionen er grundig belyst med eksempler, og man har drøfte mulige løsninger og mest mulig lik tilnærming. Samtidig har kommunene ulik næringsstruktur og delvis ulikheter i smittevernstiltakene i begynnelsen av 2021. Arbeidet så langt tyder på at Sarpsborg og Halden, som begge hadde høyeste tiltaksnivå gjennom statlig forskrift i første del av februar, vil få ganske like løsninger.

Kommunen har også en god dialog med Halden Næringsutvikling, Halden Turist og enkelte bedrifter om bruken av midlene.

Innretning av tilskuddsordningen

Departementet informerte om fordelingen av 1 milliard kroner 25. februar, med varsel om at ytterligere 750 millioner kroner ville bli fordelt dersom krisen vedvarer. 15. mars besluttet så regjeringen å innføre svært strenge smittevernstiltak for hele Viken fylke gjeldende til 11. april. Kommunen må således kunne forvente å bli tildelt ytterligere midler til å kompensere næringsliv rammet av smittevernstiltak i mars og april, men omfanget av dette er uvisst.

Kommunedirektøren anser at det overordnede målet med tilskuddsordningen er å få midlene ut til næringslivet så raskt som mulig, og å bidra til å videreføre normalt levedyktige arbeidsplasser som er truet som følge av pandemien. Det er en stor utfordring for kommunene å etablere en tilskuddsordning som er mest mulig treffsikker og etterprøvbar, men samtidig oppleves som rettferdig og er administrativt håndterbar. Byrådet i Oslo skriver i et saksframlegg om ordningen følgende: «Oslo kommune har ikke et apparat til å håndtere søknadsbaserte ordninger som krever en manuell og skjønnsbasert tildeling.». Det samme vil gjelde for Halden.

De to foregående tilskuddsordningene har vist at den første tildelingen hvor alle bransjer kunne søke om prosjekter med skjønnsmessig vurdering av et prosjekt, betaling i flere rater og rapportering var svært arbeidskrevende og drar langt ut i tid. Det var også vanskelig å markedsføre ordningen bredt nok. Spørreundersøkelsen til bedriftene i Søndre Viken viser at bedriftene ikke klarer å orientere seg om all informasjon og ulike støtteordninger.

Den forrige tilskuddsordningen hvor bedriftene ble valgt ut basert på NACE kode (bransjekode) sikret at alle som hadde angitt NACE kode ble tilskrevet direkte. Det var raskt for bedriftene å fylle ut søknadsskjemaet, kriteriene var etterprøvbare og det spiste ikke opp altfor mye administrativ tid. Det er naturlig å bygge videre på disse erfaringene når en ny ordning skal etableres.

Kommunedirektøren mener størstedelen av midlene Halden kommune nå har fått tildelt bør benyttes til å direkte kompensere bedrifter som har blitt direkte rammet av smittevernstiltak i januar, februar og mars 2021. Kommunedirektøren foreslår at midlene fordeles på følgende syv hovedkategorier:

	Virksomheter	Hvorfor	Hvordan tildele
1	Restauranter, kafeer og puber, hotell og reiselivs-bedrifter	Disse virksomhetene er direkte rammet av nedstenging og nasjonale/lokale forskrifter. Det er de samme bransjene som ble omfattet av forrige tilskuddsordning	Velges ut etter NACE kode og kontaktes direkte. Virksomheter som har mer enn 20% nedgang i omsetningen i januar-mars 2021 sammenlignet med januar- mars 2020 kompenseres, oppad begrenset til 150.000 kroner.
2	Treningssentre inkludert yogastudio	Det er bekymring for at nedstengning og begrensninger gjennom pandemien kan medføre varig nedgang i medlemsmassen. Treningssentre inkl yogastudio er et godt alternativ for fysisk aktivitet for mange, og således viktig for folkehelsen.	Velges ut etter NACE kode og kontaktes direkte. Virksomheter som har mer enn 20% nedgang i omsetningen i januar-mars 2021 sammenlignet med januar- mars 2020 kompenseres, oppad begrenset til 150.000 kroner.
3	Butikker som har vært pålagt å stenge	Butikker på Tista Senter ble pålagt å stenge i januar/februar. I mars og april omfatter nedstengingen også butikker utenfor kjøpesenter.	Velges ut etter NACE kode og kontaktes direkte. Virksomheter som har mer enn 20% nedgang i omsetningen i januar-mars 2021 sammenlignet med januar- mars 2020 kompenseres, oppad begrenset til 150.000 kroner.
4	Halden Turist	Halden kommune vedtok i Formannskapet oktober 2020 å tildele Halden Turist kr 750.000 for å redde selskapet fra konkurs. Halden Turist mottok kr 350.000 i prosjektstøtte fra den første krisepakken og kr 200.000 fra den andre krisepakken. Det foreslås å bevilge kr 200.000 kompensasjonsordning fra februar 2021 for å oppfylle vedtaket. - Videre anbefales det å følge anmodningen fra NHO Reiseliv om å kompensere reiselivsbedriftenes kontingent til Halden Turist på 2019 nivå, det tilsvarer kr 229.000. Dette vil	Kr 429.000,- overføres til Halden Turist. Medlemsbedrifter som evt allerede har betalt medlemskontingenten til Halden Turist må krediteres.

		komme både reiselivsbedriftene og Halden Turist til gode.	
5	Restart Halden	KMD nevner spesielt fellestiltak for reiselivet. Det er viktig å forberede gjenåpningen av Halden og markedsføre byens attraksjoner og aktiviteter. Det foreslås å gi kr 500.000 til en prosjektgruppe med Halden Næringsutvikling, Handel i Halden og Halden Turist som i fellesskap jobber med dette.	Kr. 500.000,- overføres til prosjektgruppen
6	Kulturnæringen	De fleste kulturaktører har vært forhindret i å utøve sin virksomhet. KulturLøft Halden er et prosjekt som skal hjelpe byens kulturliv nå, slik at de kan leve etter at koronaen har gitt slipp. Prosjektet har fokus på å sikre arbeidsplasser innen kultur, både for artister, scenearbeidere, arrangører og scener.	Kr. 500.000,- overføres til KulturLøft Halden v/Halden Kulturråd.
7	Lokale bedrifter med utenlandske ansatte	Bedrifter i Halden har en større andel svenske ansatte enn bedrifter ellers i landet, og bedriftene har over lang tid måtte bekoste ukentlige covid tester av ansatte. Dette rammer Halden spesielt og bør kompenseres gjennom denne ordningen.	Det settes av inntil kr 500.000,- for å kompensere lokalt næringsliv for covid testing av grensependlere i januar til og med mars 2021 basert på faktura og søknad som sendes med søknaden.

Midlene fordeles da slik:

Kategori 1, 2 og 3	Kr. 6.058.748
Halden Turist	Kr. 429.000
ReStart Halden prosjekt	Kr 500.000
KulturLøft Halden	Kr. 500.000
Kompensasjon covid-tester	<u>Kr. 500.000</u>
Totalt	Kr. 7.987.748

Krav for å motta tilskudd for bedrifter i kategori 1, 2 og 3

1. Bedriften må ha operativ virksomhet og forretningsadresse i Halden kommune.
2. Bedriften må ha ansatte.
3. Bedriften må ha levert inn regnskap for 2019. Bedrifter som har startet opp i 2020 eller 2021 kan tildeles tilskudd etter skjønnsmessig vurdering oppad begrenset til kr 30.000.
4. Bedriften må ha positiv egenkapital per 31.12.2019, eventuelt må bedriften dokumentere at det foreligger en realistisk plan for å gjenopprette positiv egenkapital. Bedriften kan ikke være under konkursbehandling eller avvikling.
5. Bedriften må ha et omsetningstap på minimum 20% i perioden januar til og med mars i 2021 i forhold til samme periode i 2020
6. Bedriften må legge inn all dokumentasjon i Regionalforvaltning.no, jmf krav fra KMD, og regnskapstall og bekreftelse på positiv egenkapital/grunnlag for fortsatt drift må bekreftes av regnskapsfører/revisor.

Beregning av tilskuddet for kategori 1, 2 og 3

Det er vanskelig å lage en modell som treffer presist og som raskt lar seg gjennomføre. De fleste bedrifter er rammet av covid enten direkte eller indirekte. Kommunedirektøren foreslår å benytte en modell/formel som tar hensyn til prosentvis tap av salgsinntekter i perioden. Man ser først på hvor mange bedrifter som kan motta tilskudd, basert på kriteriene nevnt ovenfor. Deretter summerer man det samlede omsetningstapet som disse bedriftene har rapportert inn. Dividerer man dette tallet på det beløpet man har å fordele, får man hvor stor prosentvis andel av tapet som kan dekkes. Hver enkelt bedrift får med andre ord dekket en forholdsmessig lik andel av sitt tap.

Minimums og maksimums støtte

Det foreslås å sette en øvre og nedre grense for tilskudd. En nedre grense er ment å motvirke at «alle» penger fordeles så tynt utover at ingen får reell nytte av dem. Nedre grense for å motta utbetaling er foreslått til 30 000 kroner. En øvre grense er ment å motvirke at et fåtall bedrifter legges beslag på en for stor andel av midlene. Øvre grense er foreslått til 150 000 kroner.

Det er vanskelig å si hvor mange bedrifter som kommer til å søke. Dersom det øvre taket skulle føre til at det blir noe midler igjen, vil eventuelle restmidler fordeles skjønnsmessig av administrasjon.

Lov om offentlig støtte og EØS-avtalens artikkel 61

Lov om offentlig støtte og EØS-avtalen artikkel 61 setter rammene for hva som er lovlig å gi av offentlige tilskudd. Grensen for bagatellmessig støtte er 200 000 euro fra det offentlige innenfor en tre års periode. I denne sammenheng vil tilskuddene være relativt beskjedne, og man kan forvente at ordning om «bagatellmessig støtte» kan benyttes. De bedriftene som eventuelt har mottatt offentlig støtte fra andre ordninger tidligere, må selv bekrefte at de ikke overskrider denne summen og krysse av for dette i søknadsskjemaet. Dersom en bedrift overskrider grensen om bagatellmessig støtte, kan bedriften få krav om å betale dette tilbake.

Proessen for å gjennomføre tiltaket

Bedrifter i kategori 1, 2 og 3 plukkes ut på bakgrunn av NACE kode (bransjekode) i Brønnøysundregistrene. Alle bedrifter som kvalifiserer for å søke kompensasjon vil bli forsøkt kontaktet via Altinn basert på organisasjonsnummer der det er mulig, informasjonsbrev om ordningen direkte til alle byens regnskapsbyråer, kommunens hjemmesider/plattformer, samt via Halden Næringsutvikling og bransjenettverk. Bedriftene vil bli bedt om å registrere alle opplysninger i Regionalforvaltning.no. I tillegg vil bedriftene måtte bekrefte at de aksepterer forutsetningene for å motta tilskuddet. Bedrifter som har negativ egenkapital i 2019 må dokumentere at forholdet er rettet opp for å kunne søke støtte. Basert på denne informasjonen vil kommunedirektøren beregne tilskuddet og overføre pengene til oppgitt konto.

2. Vurderingskriterier

Følgende kriterier anses som vesentlige for vurdering av saken:

☒	Økonomiske forhold	☒	Juridiske forhold
☒	Personalspørsmål	☐	Organisasjonsspørsmål
☒	Betydning for næringsutvikling	☐	Betydning for miljøet
☐	Betydning for eiendomsforhold	☐	Betydning for økologisk fotavtrykk
☐	Forhold som gjelder barn og unge	☐	IKT og innovasjon
☐	Forhold som gjelder universell utforming	☐	Forhold som gjelder eldre
☐	Forhold som gjelder samfunnssikkerhet/beredskap	☒	Forhold som gjelder folkehelsen
☐	Annet:	☐	

Betydning for kommunens økonomi og næringsutvikling:

Bevilgningen på 7.987.748 kroner er finansiert med statlige midler og påvirker ikke kommunens økonomi direkte. Tilskuddsordningene antas å ha positiv betydning for lokalt næringsliv, herunder sysselsetting, og kan således også ha positiv langsiktig effekt for kommunen.

Personalspørsmål

Pandemien har forårsaket store utfordringer for lokalt næringsliv, og administrasjonen bruker mye tid på å svare på spørsmål, hjelpe til der det er mulig, samt administrering av kompensasjonsordninger. Det påvirker at andre oppgaver får lavere prioritet.

Juridiske forhold

KMD pålegger kommunene ansvar for at støtten som gis skal være i samsvar med regelverk for offentlig støtte, og de anbefaler å hjemle tilskuddet som bagatellmessig støtte. Videre skriver KMD: *«Det viktigste kravet er at støttegiver innhenter informasjon om hvilken annen offentlig støtte foretaket har mottatt i løpet av 2019, 2020 og 2021 og hvordan denne støtten er hjemlet».*

Det finnes nå så mange kompensasjonsordninger fra det offentlig som forvaltes av mange ulike organisasjoner, og det vil være en uoverkommelig oppgave å innhente informasjon om dette for hver enkelt virksomhet. Dette ansvaret skyves over på den enkelte søker som selv må stå ansvarlig for å holde oversikten og bekrefte i søknadsskjema at summen av offentlig støtte/kompensasjon de har mottatt ikke overstiger 200.000 euro innenfor en tre-års periode.

Folkehelse:

Pandemien i seg selv er svært negativ for folkehelsen. I den grad kompensasjonsordningen kan bidra til å avhjelpe bedrifter og opprettholde sysselsetting, har ordningen en positiv effekt på folkehelsen.

3. Konklusjon

Kommunedirektøren anser at det overordnede målet med tilskuddsordningen er å få midlene ut til næringslivet så raskt som mulig, og å bidra til å videreføre normalt levedyktige arbeidsplasser som er truet som følge av pandemien. Kommunedirektøren mener størstedelen av midlene Halden kommune nå har fått tildelt bør benyttes til å direkte kompensere bedrifter som har blitt direkte rammet av smittevernstiltak i januar, februar og mars 2021.

Dokumentet er elektronisk godkjent av:

,